



## התייחסות לבקשות הנתונים בנוגע לתחליפי מזון לתינוקות

הוועדה קיבלה פניות מגורמים שונים בנוגע לפרסום נתונים שעמדו בפניה בעת קבלת החלטותיה ולהלן התייחסותה הכוללת לכלל הפניות:

ועדת המחירים פועלת ע"פ כללי מנהל תקין ומפרסמת באופן פומבי את סיכומי דיוניה ועושה מאמץ ניכר על מנת לשקף לציבור את הנתונים עליהם היא מתבססת בעת קבלת החלטותיה, ככל האפשר.

כאן המקום לציין כי הוועדה דוחה את בקשת הדחייה הנוספת להעברת התייחסויות במסגרת השימוע, מאחר וניתן פרק זמן מספק להעברת התייחסויות, לפיכך מועד השימוע נותר על כנו, עד ה- 4/7/2017.

דיוני הוועדה מפורסמים באתר ועדת המחירים, להלן קישורים לסיכומי הדיון שפורסמו בתאריכים: [19/03/2017](#), [21/11/2016](#) ו-[29/06/2016](#). בדיוני הוועדה מפורטים המסמכים השונים שהוצגו בפני הוועדה במסגרת דיוניה על התמ"ל.

לבקשת הפונים נפרט על הנתונים השונים שמוצגים בסיכומי הדיונים:

### נתוני נילסן ישראל

נילסן ישראל היא חלק מקבוצת נילסן העולמית. הנתונים מחברת נילסן ישראל בקטגוריית התמ"ל (קטגוריית בסיס תרכובות מזון לתינוקות) נרכשים במסגרת התקשרות שבין אגף הכלכלן הראשי במשרד האוצר לבין חברת נילסן. כל הפרסומים הפומביים של הוועדה בשימוש נתוני נילסן מקבלים אישור של חברת נילסן לנכונות ואמינות הנתונים. על כן, כל בקשה לנתוני נילסן, היא בקשה לנתונים שכבר היום מופיעים בסיכומי הדיון של הוועדה.

היצרנים מתוארים בטבלה של סיכום הדיון מיום 19/03/2017 – מעברות, אבוט, טבע ושופרסל (בכותרת הטבלה מופיע "שם הספק"). שינוי שם הספק של אבוט לפרומדיקו הייתה מתוך הבנה שההיכרות בארץ היא מול המפיץ, ובכל מקרה הנתון הוא זהה. הצגת המותגים בסוגריים לצד שם הספק הינה לנוחיות בלבד. על כן, במקרה של אבוט (שהוצג כפרומדיקו) יש את המותגים סימילאק ואיזומיל, אך מבדיקה שערכנו ההשפעה של איזומיל היא זניחה באופן יחסי למוצג (כ-1% נ"ש כספי וכמותי).

כאמור, לא הייתה בדיקה ברמת מק"ט או שם מוצר, אלא ברמת האגרציה. נתוני הקופות של נילסן בישראל כוללים נתוני מכר שמגיעים ישירות מקופות הקמעונאים בישראל ושימוש במתודולוגיות בינלאומיות של נילסן לשיקוף קמעונאים שאינם משתפי פעולה. הנתונים מכסים 97% מהשוק המבורקד (לא כולל מגזר ערבי), הכולל נתוני שוק מאורגן (רשתות שיווק ורשתות פארמה) ונתוני שוק פרטי (רשתות שיווק עצמאיות ומינימרקטים פרטיים מבורקדים). מצורפת טבלה של הרשתות במדגם נילסן ישראל. בנתוני נילסן המחיר הוא שיקוף של תוצאת של מכר כספי במכר כמותי, כלומר מחיר קופה ממוצע. משמע, מחיר זה לוקח בחשבון את המבצעים שניתנו בנקודות המכירה השונות על פני התקופה המחושבת.

#### טבלה 1 - רשתות בנתוני נילסן ישראל

האם משתף פעולה? "כן" – העברת נתוני קופות בזמן אמת; "לא" – נעשה שיקוף במתודולוגיות של נילסן ישראל.



הערות	האם משתף פעולה	רשת
	מדגם	<b>מינימרקטים - מדגם מייצג</b>
	לא	10Ten
	לא	AMPM
	כן	So Good
	כן	Yellow
-	כן	Yellow - חרדי
	כן	אבא ויקטורי
-	כן	אבא ויקטורי - חרדי
	כן	אושר עד
	לא	אלונית
	כן	ברכת הארץ
	כן	גן שמואל
	כן	זול בשפע / שוק מהדרין
	כן	זול ובגדול
-	כן	זול ובגדול - חרדי
	כן	חביב
	לא	חצי חינם
	כן	חשמל
	לא	טיב טעם
	לא	טיב טעם
	לא	יוחננוף
	כן	יינות ביתן
-	כן	יינות ביתן - חרדי
	לא	מאי מרקט
נסגר	כן	מגה YOU
	כן	מגה אונליין
נסגר	כן	מגה בול
	כן	מגה בעיר
	כן	מזוז
	כן	מחסני השוק
	לא	מחסני חינם פלוס
נסגר	כן	מחסני כמעט חינם
	כן	מחסני להב
	כן	מנטה
	לא	מעדני מאניה
	לא	מעין 2000
	כן	ניו פארם
-	כן	ניו פארם - חרדי
	לא	נתיב החסד
	לא	סופר אלונית



הערות	האם משתף פעולה	רשת
	לא	סופר בני ברק
	כן	סופר ברקת
	לא	סופר דוש
	לא	סופר חסד
	לא	סופר יודה
	כן	סופר ספיר
משמע לגבי טיפוח הפרט, תמ"ל וחיתולים נעשה שיקוף (ראו הערה מעלה)	כן – ללא טיפוח הפרט, תמ"ל וחיתולים	סופר פארם
	כן	סופר קופיקס
	לא	סטופמרקט
	לא	פוליצר
	לא	פרש מרקט
	לא	קואופ הפינה הישראלית
	לא	קואופ שופ
	לא	קשת טעמים
	לא	רב חסד
	כן	רמי לוי
-	כן	רמי לוי - חרדי
	כן	רמי לוי אונליין
	כן	שופרסל אקספרס
	כן	שופרסל דיל
	כן	שופרסל דיל אקסטרא
	כן	שופרסל יש
-	כן	שופרסל יש - חרדי
	כן	שופרסל יש חסד
-	כן	שופרסל יש חסד - חרדי
	כן	שופרסל שלי
	כן	שופרסל שערי רווחה
	לא	שוק העיר
	כן	שרון וזיו
נסגר	כן	תכלס
	לא	תפוז

שינוי בבסיס הנתונים מ"נתונים משולבים" (נתוני קופות ונתוני סופר-פארם המשוקפים מפאנל משקי בית של נילסן), שפורסמו בסיכום הדיון של הוועדה מיום 29/06/2016, ל"נתוני קופות בלבד" (ללא נתוני סופר-פארם המשוקפים מפאנל משקי בית של נילסן) שפורסם בסיכום הדיון מיום ה-19/03/2017 נבע משינוי מדיניות נילסן לאישור נתונים. הותר לנו לפרסם בפומבי את נתוני הקופות, ולכן כך פעלנו בסיכום הדיון האחרון.



## נתוני מחלקת גלובל בנילסן ישראל:

נתוני השוואה בינ"ל הן התקשרויות פרטניות שנעשו לצורך ביצוע השוואות בינ"ל בקטגוריות שונות, ביניהן התמ"ל. בהשוואת המחירים הבינ"ל של שנת 2014 (הוצגה בסיכום הדיון של ה-29/06/2016) נרכשה במסגרת ההתקשרות של אגף הכלכלן הראשי והיא כללה במקור מדגם של 15 מדינות: ישראל, ספרד, גרמניה, הולנד, ניו זילנד, בריטניה, צ'כיה, ארה"ב, פורטוגל, איטליה, אירלנד, שבדיה, בלגיה, שוויץ וטורקיה – בפועל בקטגוריית התמ"ל<sup>1</sup> לפי אריזות של 700-900 גרם לחברת נילסן הייתה זמינות על מרבית המדינות, למעט שבדיה, בלגיה, שוויץ וטורקיה – על כן פורסם המדגם של 11 המדינות. הנתונים הועברו לאגף הכלכלן הראשי היה בדולרים ועליהם נעשה עיבוד (שקלול הדיפרנציאציה של המיסוי בין המדינות השונות). מצ"ב נתוני הטבלה הגולמית שנשלחה במקור (MAT שמסתיים ב-22/11/2014):

מחיר ממוצע ליחידת שימוש (\$)	מחיר ממוצע לפרוט/חבילה (\$)	מחיר ממוצע לק"ג/ליטר (\$)	המדינה
17.48	17.48	22.11	ישראל
13.99	13.99	16.89	ספרד
16.22	16.22	20.13	גרמניה
15.26	15.26	18.53	הולנד
17.07	17.07	18.98	ניו זילנד
14.99	14.99	16.83	בריטניה
15.46	15.46	19.51	צ'כיה
13.41	13.41	13.26	ארה"ב
15.61	19.84	19.84	פורטוגל
18.26	18.26	22.91	איטליה
15.61	15.61	17.80	אירלנד

ההשוואה הבינ"ל של שנת 2016 (הוצגה בסיכום הדיון של ה-19/03/2016) נרכשה במסגרת התקשרות של משרד הכלכלה והתעשייה עם חברת נילסן אשר כללה את קטגוריית התמ"ל ( Infant Formula). המחירים אשר התקבלו מחברת נילסן היו מחירים ממוצעים לשנת 2016 בשקלים. בסופו של דבר הנתונים שהועברו לוועדה היו לפי מטבע השקל (עליהם נעשה עיבוד של שקלול הדיפרנציאציה של המיסוי של המדינות השונות). המדינות נבחרו ע"י משרד הכלכלה והתעשייה לפי שיקולים פנימיים כמו דמיון למדינת ישראל לפי מאפיינים (אוכלוסייה, כוח קנייה, רמת תוצר לנפש וכו') ובחירה של מדינות שהן כלכלות חזקות (ארה"ב, גרמניה) ולצדן מדינות עם רמת תוצר נמוכה – כל זאת במטרה לייצר תמהיל של מדינות השוואה לישראל.

מהנתונים הושמטו שתי מדינות:

1. קטאר – הוועדה חשבה שהיא אינה מדינה רלוונטית להשוואה.
2. ארה"ב – משום שהנתונים לגביה לא היו מהימנים, במובן זה שלא הייתה עקביות בין הנתון בהשוואה הנוכחית לנתון בהשוואה הבינלאומית שביצעה הוועדה בשנת 2014. ההשוואה בעבר הצביעה על מחיר נמוך מאוד בארה"ב בהשוואה למדינות המדגם, ולעומת זאת בהשוואה הנוכחית נמצא כי המחיר בארה"ב גבוה מאוד. כאמור, לאור זאת ולאחר בחינה נוספת של הממצאים מול נילסן הוחלט להשמיט נתון זה מההשוואה.

<sup>1</sup> Infant formula, milk based, saving pack 700-900 Gr. Without specials such as lactose-free, etc



מצ"ב מחירי התמ"ל במדינות (מוצגים גם בסיכום הדיון):

מדינה	מחיר ממוצע לק"ג/ליטר כולל מע"מ (בשקלים)	מחיר ממוצע ליחידה כולל מע"מ (בשקלים)
בולגריה	104.59	62.24
דנמרק	103.08	76.22
יוון	77.21	42.68
ישראל	76.46	56.07
צרפת	61.49	51.97
ניו זילנד	66.57	58.95
הולנד	56.04	41.00
רומניה	57.59	31.72
גרמניה	56.98	35.93
צ'כיה	52.56	31.28
פורטוגל	48.93	40.43
בריטניה	36.76	19.84

לגבי פורטוגל וגרמניה – בפרסום הוועדה היה פער קל, ותיקון זה יעלה בפרסום סיכום הדיון של הוועדה לאחר השימוע בתחום התמ"ל. בכל מקרה השינוי מביא למחיר ממוצע שהוא נמוך ב-12.5% (לעומת 11.8% שפורסם).

נתוני ההשוואה הבינ"ל מתקבלים מהסניפים השונים של נילסן במדינות השונות והועברו לשימוש ועדת המחירים, אך ועדת המחירים אינה חשופה לחישובים הפנימיים שנעשים במחלקת הגלובל בנילסן ישראל לגבי המחיר של המוצרים במסגרת השוואה בינ"ל. בתהליך בדיקת הנתונים של ההשוואה הבינ"ל התברר כי הקטגוריה כוללת בתוכה גם RTD כלומר Ready to Drink (בקבוקים, לרוב קטנים, המוכנים לשתייה מיידית, כמו שנותנים בבתי החולים). נמצא כי ישנן מדינות בהן המכר של הסגמנט הזה מאוד משמעותי, ולכן זה מטה את המחיר הממוצע כלפי מטה. המדינות שבהן הקטגוריה אכן כוללת RTD הן: פורטוגל, גרמניה, אנגליה, צרפת ובולגריה. על פי חברת נילסן, במדינות בולגריה, אנגליה וצרפת לא הייתה אפשרות לבודד את הסגמנט ולקבל נתונים רק עבור פורמולה באבקה, ולכן ועדת המחירים הכניסה את ההערה כי "בבריטניה, צרפת ובולגריה הקטגוריה כוללת בקבוקים לשתייה מיידית (RTD)".

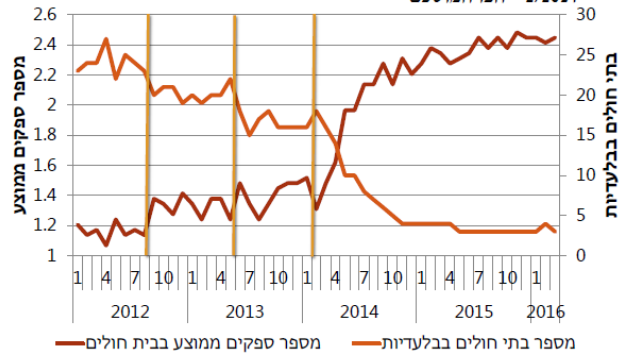
### **נתוני הרשות להגבלים עסקיים:**

נתוני הרשות להגבלים עסקיים חסויים, יחד עם זאת, לבקשת הוועדה נרתמה הרשות להעביר לפרסום שקפים נבחרים מהמזגת שהוצגה בפני ועדת המחירים אשר לא קיים לגביהם חשש שגורם הפעיל בשוק יוכל להסיק מהם מידע לגבי מתחריו (השקפים מצורפים לקובץ זה וישלחו גם בנפרד):



## האם הצו המוסכם יושם במלואו?

- 9/2012 – כניסה לתוקף של הנחיית משרד הבריאות למינימום 2 ספקים בכל בית חולים
- 6/2013 – מכרזי משרד הבריאות לספקים בבתי חולים ממשלתיים
- 2/2014 – הצו המוסכם



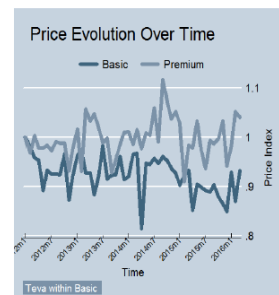
באיור 1 – הגרף המתאר את השפעת כניסת הצו המוסכם על הירידה בבלעדיות של בי"ח וגידול במספר הספקים שנמכרים בבי"ח. גרף זה היווה מבחינת הוועדה אינדיקציה להסרת חסמי תחרות בבי"ח לאור הצו המוסכם. עם זאת, סברה הוועדה בהחלטתה מיום ה-19/03/2017 שאינדיקציה זו עדיין אינה מספקת.

## מגמות מחירים ועלויות

- מחיר לקמעונאי ללא תקנון אינפלציה
- תנודתיות על פני זמן בתוך כל סדרה
- תיאור מדד עלויות לעומת מחיר לקמעונאי לאורך זמן
- קורלציה מסוימת עד 2015



שנתות היצר האנכי הושמטו מטעמי סודיות

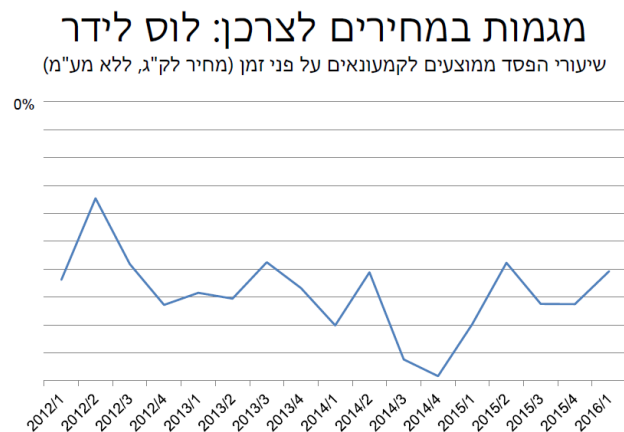


באיור 2 – הגרף מימין מתאר את התנודתיות במחיר לקמעונאי לאורך זמן בין שתי סדרות שאפיינו בהגבלים העסקיים: סדרת הבסיס שכוללת בעיקר את טבע, מטרנה חלבי וסימילאק טופ מול סדרת הפרימיום שכוללת את מטרנה אקסטר קייר וסימילאק אדוונס. הגרף מנומל לאינדקס 1 במחיר לקמעונאי ומתאר את הגידול במחיר של סדרות הפרימיום למול קיטון בסדרות הביסיק. בגרף



משמאל רואים את אינדקס המחיר לקמעונאי מול העלויות. העלויות שוקללו לפי מספר סעיפי עלות מרכזיים: אבקת חלב, מדד בדיל (פח), מדד אלומיניום, דלק וחשמל. גרף זה היווה מבחינת הוועדה אינדיקציה לשינויים במחירים לקמעונאים והחל משנת 2015 ואילך קיים חוסר קורלציה בין העלויות למחיר הקמעונאי.

איור 3 - מגמות במחירים לצרכן: לוס לידר



באיור 3 – הגרף מציג את שיעורי הפסד הממוצע לקמעונאי (הגרף מציג תנודתיות מתחת לציר ה-0). הגרף הווה מבחינת הוועדה אינדיקציה לכך שמוצרי התמ"ל הם מוצרי loss leader.

### נתונים נוספים:

(1) מסמכים נוספים שנשלחו באופן וולונטרי ע"י גופים עסקיים (כגון שופרסל) היוו רקע בלבד להחלטת הוועדה ולא יועברו לצד ג', ובכלל זאת גם לא פורסמו בסיכומי הדיון של הוועדה. נתוני חברת נילסן מספקים לצורך תיאור נתחי השוק של שופרסל בקטגוריית התמ"ל.

(2) שיעור הרווחיות הגולמית של חברת אסם מתוך הדוח הכספי שמפורסם באופן פומבי ([קישור לדוח הכספי](#)), הטבלה של מגזר התינוקות מופיעה בעמוד 11. שיעור רווחיות של 20% חושב באופן הבא: בטבלה של שנת 2015 עמודה של "תחום מזון לתינוקות" – 73,022 ("תוצאות מתחום הפעילות") חלקי 350,105 ("הכנסות מתחום הפעילות").

(3) ההגבלות השונות על פרסום התמ"ל לא הוכנסו במכלול השיקולים של הוועדה (לא הזכר בהחלטת הוועדה, אלא בדיון). על אף זאת, הוועדה צירפה דוגמאות להגבלות הקיימות במדינות אחרות בעולם בסיכום הדיון – דוגמת הפניה לקוד האתיקה בסינגפור - [קישור](#) (סעיף 8), רגולציה באיחוד האירופי – [קישור](#) (פרק 10).